

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____ 2020

Chișinău

**pentru aprobarea proiectului de lege
cu privire la Inspekția Financiară**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la Inspekția Financiară.

Prim-ministru

Ion CHICU

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
Ministru al Finanțelor**

Serghei PUȘCUȚA

Lege
cu privire la Inspekția Financiară

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege reglementează statutul, cadrul juridic, principiile fundamentale de activitate, atribuțiile, drepturile, obligațiile, modul de organizare și funcționare a Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor (în continuare – Inspekție).

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi se definesc următoarele noțiuni:

act de inspectare – document întocmit în formă scrisă de către inspector în rezultatul acțiunii de inspectare;

act intermediar de inspectare – document întocmit în cadrul desfășurării inspectării financiare, în cazul necesității întreprinderii unor acțiuni urgente. Faptele expuse în actul intermediar se includ în actul de inspectare și sunt parte integrantă a acestuia;

decizie cu privire la aplicarea sancțiunii pecuniare – hotărâre adoptată în urma examinării cazului de încălcare a actelor normative care prevăd aplicarea sancțiunii financiare;

delegație de inspectare – act emis de către Inspekție prin care se certifică dreptul inspectorului de a efectua inspectarea financiară;

dezacord – obiecții înaintate de către conducerea entității supuse inspectării asupra actului de inspectare, după semnarea acestuia, în cazul în care nu este de acord cu faptele constatate;

entitate supusă inspectării – orice persoană fizică sau juridică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare;

inspectare financiară – acțiuni de control/verificare, în baza principiilor transparenței și legalității, care constată dacă activitatea financiară, operațiunile și tranzacțiile sunt efectuate în conformitate cu prevederile actelor normative;

inspectare financiară de contrapunere – acțiune ce presupune verificarea entității care are sau a avut raporturi financiare cu entitatea supusă inspectării pentru a constata autenticitatea acestor raporturi și a operațiunilor efectuate.

inspectare financiară complexă – acțiune ce presupune verificarea tuturor operațiunilor, documentelor și perioadelor de gestiune din sectoarele supuse inspectării sau referitoare la activitățile supuse inspectării;

inspectare financiară repetată – acțiune prin care se apreciază calitatea și se determină corectitudinea inspectărilor efectuate anterior, prin verificarea și contrapunerea rezultatelor acestora cu rezultatele constatate în cadrul inspectării repetate, efectuându-se în situația în care rezultatele inspectării anterioare sunt neconcludente, incomplete sau nesatisfăcătoare;

inspectare financiară suplimentară – acțiune de inspectare financiară efectuată în cazul în care ulterior au apărut circumstanțe noi sau sunt prezentate documente suplimentare care pot modifica rezultatele inspectării financiare efectuate anterior;

inspectare financiară tematică – acțiune de verificare a unor anumite operațiuni economico-financiare pe o perioadă determinată de timp, rezultate din cerințele față de inspectare;

mijloace financiare publice – mijloacele financiare alocate de la bugetele constituente ale bugetului public național, inclusiv ale fondurilor cu destinație specială, precum și mijloacele bănești care aparțin întreprinderilor de stat/municipale și a societăților comerciale cu cota de participare a statului;

prescripție – document emis de către Inspecție în baza actului de inspectare care obligă entitatea inspectată de a lichida încălcările constatate și a restitui prejudiciul constat;

program de activitate – program elaborat de către Inspecție, în baza analizei riscurilor și cost-eficienței, care stabilește conceptul și determină activitățile concrete de realizare în perioada planificată.

Articolul 3. Statutul Inspecției

(1) Inspecția este o autoritate administrativă din subordinea Ministerului Finanțelor, specializată în efectuarea inspectărilor financiare.

(2) Inspecția este persoană juridică, dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova și denumirea în limba de stat, de formular cu antet și de alte atribute ale persoanei juridice.

(3) Inspecția este în drept să dispună de drapel, stemă, imn și alte simboluri corporative ale persoanei juridice.

(4) Inspecția este apolitică, nu sprijină și nu acordă asistență nici unui partid politic.

(5) Sediul aparatului central al Inspecției este în municipiul Chișinău.

(6) În realizarea atribuțiilor, Inspecția dispune de autonomie administrativă, financiară și decizională, cu excepțiile stabilite prin lege.

Articolul 4. Cadrul juridic

(1) Inspecția activează în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezenta lege și cu alte acte normative în vigoare, precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) În cazul în care tratatele internaționale stabilesc alte norme decât cele prevăzute în prezenta lege, se aplică normele tratatelor internaționale.

Articolul 5. Principiile fundamentale ale activității Inspecției Inspecția se conduce în activitatea sa de următoarele principii:

- a) legalitate;
- b) respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- c) independență;
- d) obiectivitate;
- e) profesionalism;
- f) integritate;

- g) loialitate;
- h) confidențialitate;
- i) transparentă;
- j) imparțialitate;
- k) oportunitate.

Articolul 6. Colaborarea Inspecției

(1) Inspecția colaborează cu autoritățile administrației publice centrale și locale în vederea realizării obiectivelor sale de efectuare a inspecțiilor financiare și executare a prevederilor documentelor de politici naționale în domeniul economico-financiar.

(2) Inspecția conlucrează cu organele de drept în modul stabilit de cadrul normativ.

(3) Inspecția sesizează autoritățile publice și organele de drept în caz de depistare a încălcărilor a căror examinare țin de competența acestora.

(4) Autoritățile publice și organele de drept prezintă Inspecției, la solicitarea acesteia, datele și materialele necesare exercitării atribuțiilor sale.

(5) Inspecția cooperează cu organele de control economico-financiar similare din alte state, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Capitolul II ATRIBUȚIILE, DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE INSPECȚIEI

Articolul 7. Atribuțiile Inspecției

(1) Inspecția exercită următoarele atribuții:

a) elaborează, în baza analizei riscurilor și cost-eficienței, programul de activitate, care se aprobă de către ministrul finanțelor și directorul Inspecției;

b) efectuează inspecții financiare, inclusiv prin analize documentare efectuate în baza informațiilor privind eventuale încălcări ale cadrului normativ în gestionarea și utilizarea mijloacelor financiare publice, în administrarea patrimoniului public, raportarea datoriei sectorului public de către entitățile implicate, disciplina prețurilor și tarifelor reglementate de stat, în calcularea profitului net al întreprinderilor de stat/municipale și al societăților comerciale cu cota de participare a statului, precum și a dividendelor și a defalcărilor la buget a unei părți a profitului net al acestora;

c) efectuează inspecții financiare tematice privind modul de formare a prețurilor pentru mărfurile social importante, pentru medicamente, alte produse farmaceutice și parafarmaceutice;

d) efectuează inspecții financiare, inclusiv de contrapunere, la alte entități, indiferent de forma de proprietate și genul de activitate, pe aspecte ce țin de utilizarea mijloacelor financiare publice și patrimoniului public, care au raporturi financiare cu entitățile supuse inspecției financiare, precum și la antreprenori și subantreprenori, care au acordat (livrat) servicii (mărfuri), au executat lucrări pentru acestea;

e) organizează, după necesitate, inspectări repetate și suplimentare, inclusiv în cazurile de dezacorduri și contestații înaintate de către entitățile supuse inspectării financiare;

f) inițiază și desfășoară inspectări financiare la sesizarea factorilor de decizie din cadrul instituțiilor publice în cazul identificării, în rezultatul misiunilor de audit intern realizate, a unor indicii de potențiale încălcări;

g) colaborează cu organele de drept pentru a obține sprijin în exercitarea atribuțiilor ce-i revin;

h) examinează rapoartele privind utilizarea mijloacelor financiare prezentate de către asociațiile obștești, fundațiile, instituțiile private, cultele religioase și părțile componente ale acestora, care au beneficiat de desemnări procentuale, verifică conformitatea utilizării și trage la răspundere beneficiarii care au încălcat regulile de utilizare a acestor mijloace;

i) înaintează prescripții în baza actelor de inspectare financiară;

j) elaborează regulamente, codul de conduită al angajaților cu funcții de inspectare financiară, instrucțiuni și norme metodologice privind activitatea de inspectare, ce reglementează procedurile privind inițierea inspectărilor, durata și perioada supusă inspectării, termenele de întocmire a actului privind rezultatele inspectării financiare;

k) elaborează raportul anual privind rezultatele activității de inspectare financiară și îl remite Ministerului Finanțelor.

(2) Inspekția exercită atribuții de inspectare a corectitudinii utilizării fondurilor externe, mijloacelor recreditate din împrumuturile de stat interne și/sau externe, împrumuturilor interne și externe acordate sub garanția statului, precum și a granturilor/donațiilor oferite de donatorii interni și externi, de stabilire a creanțelor bugetare rezultate din utilizarea neregulamentară a acestor fonduri, inclusiv la solicitarea autorităților cu competențe în gestionarea fondurilor respective.

(3) Inspekția efectuează analize operaționale și strategice a informațiilor privind utilizarea mijloacelor financiare ale statului, granturilor și mijloacelor oferite de către donatorii interni și externi, gestionarea patrimoniului public.

Articolul 8. Drepturile Inspekției

(1) În exercitarea atribuțiilor sale, Inspekția are dreptul:

a) să efectueze inspectări financiare la:

- autoritățile/instituțiile bugetare, instituțiile subordonate și/sau fondate de către acestea, pe aspecte ale corectitudinii în utilizarea alocațiilor financiare obținute din bugetul public național, în gestionarea/utilizarea patrimoniului public, precum și pe cele privind conformarea la regulile aplicabile achizițiilor publice;

- autoritățile/instituțiile publice la autogestiune și autoritățile bugetare independente privind corectitudinea utilizării mijloacelor financiare ale bugetului public național, inclusiv din fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală, gestionării/utilizării patrimoniului public, precum și pe cele privind conformarea la regulile aplicabile achizițiilor publice;

- întreprinderile de stat și cele municipale, la societățile comerciale în al

căror capital social statul deține o cotă-parte, nu mai mică de 25 la sută, precum și la persoanele afiliate pe aspecte ale gestionării/utilizării resurselor financiare publice și/sau patrimoniului public;

- persoanele fizice și juridice, pe aspecte ce țin de corectitudinea efectuării operațiunilor și tranzacțiilor economice din mijloace financiare publice și pe aspecte ce țin de respectarea cadrului normativ privind procedura de utilizare după destinație a mijloacelor recreditate din împrumuturile de stat interne și/sau externe, a împrumuturilor interne și externe acordate sub garanția statului, a granturilor oferite de donatorii interni și externi, precum și de disciplina prețurilor și tarifelor reglementate de stat și a altor aspecte reglementate prin prezenta lege;

- alte entități, indiferent de forma de proprietate și genul de activitate, pe aspecte ce țin de utilizarea mijloacelor financiare publice și patrimoniului public și care au raporturi financiare cu entitățile supuse inspecției financiare, precum și la antreprenori și subantreprenori, care au acordat (livrat) servicii (mărfuri), au executat lucrări pentru acestea;

b) să întocmească și să examineze procese-verbale cu privire la contravenție cu adoptarea, după caz, a deciziilor cu privire la aplicarea sancțiunilor contravenționale în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție;

c) să inițieze inspecții la entitățile inspectate privind executarea prescripțiilor;

d) să adopte decizii privind aplicarea sancțiunilor pecuniare;

e) să solicite și să primească gratuit de la instituțiile financiare, informațiile necesare, copii ale documentelor, certificate de tranzacții bancare și ale soldurilor conturilor entităților inspectate;

f) să solicite autorităților publice, întreprinderilor și instituțiilor de stat antrenarea gratuită a specialiștilor pentru participare la verificări, în vederea elucidării unor probleme de specialitate;

g) să solicite și să primească gratuit de la autoritățile publice, organizații și întreprinderi de stat documente și informații, acces la baze de date necesare pentru organizarea și desfășurarea activității de inspecție financiară;

h) să utilizeze mijloace tehnice (foto, video) pentru acumularea probelor cu privire la constatările efectuate;

i) să solicite și să primească de la autoritățile publice, de la persoanele juridice și fizice documente, înscrisuri, informații, pentru exercitarea atribuției de analiză informațională, privind utilizarea mijloacelor financiare ale statului, granturilor și mijloacelor oferite de către donatorii interni și externi, gestionarea patrimoniului public;

j) să prelucreze date cu caracter personal, în conformitate cu prevederile cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal;

k) să creeze și să administreze registre instituționale, sisteme informaționale și baze de date în limita competențelor sale;

l) să efectueze schimb de informații despre relațiile economice ale persoanelor juridice și fizice din Republica Moldova cu cele din alte țări în baza tratatelor interstatuale.

(2) Inspectia, în temeiul prevederilor legislației civile și procesual-civile a

Republicii Moldova, este în drept să adreseze în instanțele de judecată acțiuni sau cereri în apărarea drepturilor și intereselor statului și/sau entităților publice, în cazul în care factorii de decizie ai acestora, nu au întreprins măsuri eficiente privind lichidarea încălcărilor constatate în cadrul inspectărilor efectuate privind:

- a) elaborarea și executarea bugetului;
- b) protecția proprietății publice;
- c) recuperarea prejudiciului cauzat statului și/sau entităților publice;
- d) recuperarea venitului ratat.

(3) Deciziile privind aplicarea amenzilor și sancțiunilor pecuniare sunt emise de către directorul Inspecției, adjuncții acesteia, conducătorii subdiviziunilor teritoriale și adjuncții acestora.

(4) Plățile calculate la bugetul public național, amenzile și sancțiunile pecuniare aplicate de către Inspecție, în caz de neachitare benevolă, se încasează în mod extrajudiciar, conform cadrului normativ în vigoare.

(5) Să citeze și să primească explicații de la persoanele care activează în entitatea supusă inspectării, să solicite și să primească documente și informații necesare pentru efectuarea inspectării.

Articolul 9. Obligațiile Inspecției

În executarea atribuțiilor sale, Inspecția este obligată:

- a) să activeze în strictă conformitate cu Constituția Republicii Moldova, cu prezenta lege și cu alte acte normative;
- b) să efectueze inspectări financiare;
- c) să înainteze entităților supuse inspectării financiare prescripții executorii privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspectării și să monitorizeze executarea acestora;
- d) să primească și să înregistreze declarații, comunicări, sesizări și alte informații privind eventuale încălcări financiare, să le verifice în conformitate cu cadrul normativ;
- e) să transmită organelor de drept materialele inspectărilor, în caz de depistare a încălcărilor ce țin de competența acestora;
- f) să asigure pregătirea și perfecționarea profesională a cadrelor;
- g) să asigure protecția și păstrarea informației care constituie secret de stat, bancar și comercial, precum și a altor secrete apărute prin lege, care au devenit cunoscute în executarea atribuțiilor. Această informație poate fi prezentată altor autorități publice în condițiile legii.

Capitolul III

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII ȘI STRUCTURA INSPECȚIEI

Articolul 10. Organizarea activității Inspecției

(1) Inspecția este o structură organizațională separată din subordinea Ministerului Finanțelor, constituită pentru a proteja interesele financiare publice ale statului prin exercitarea, conform principiilor fundamentale, a controlului financiar centralizat al Ministerului Finanțelor privind conformitatea cu actele normative a operațiunilor și tranzacțiilor economico-financiare.

(2) Inspekția este independentă în exercitarea funcțiilor sale și în elaborarea programului de activitate.

Articolul 11. Structura Inspekției

(1) Inspekția este constituită din aparat central și subdiviziuni teritoriale.

(2) Efectivul-limită al Inspekției se aprobă de către Guvern, la propunerea ministrului finanțelor.

(3) Structura și schema de încadrare a Inspekției se aprobă de către ministrul finanțelor, la propunerea directorului Inspekției.

(4) În cadrul Inspekției se constituie Consiliul coordonator, care este un organ colegial pentru elaborarea și monitorizarea direcțiilor principale de activitate ale Inspekției, examinarea cazurilor contradictorii și complexe, problemelor sociale ale colectivului, a cărui regulament de funcționare, componență numerică și nominală se aprobă de către ministrul finanțelor, la propunerea directorului Inspekției.

Articolul 12. Conducerea Inspekției

(1) Conducerea Inspekției este exercitată de către directorul Inspekției, numit de către ministrul finanțelor, asistat în activitatea sa de directori adjuncți.

(2) Numirea în funcții, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu, în condițiile legii, a directorului și a directorilor adjuncți ai Inspekției, se efectuează de către ministrul finanțelor.

(3) În exercitarea atribuțiilor de serviciu, directorul Inspekției:

a) organizează activitatea Inspekției, inclusiv a subdiviziunilor ei teritoriale și a Consiliului coordonator și este responsabil de activitatea Inspekției;

b) stabilește și repartizează atribuțiile, sarcinile și responsabilitățile directorilor adjuncți, șefilor de subdiviziuni;

c) determină aria de activitate a subdiviziunilor;

d) aprobă statul de personal, dirijează politicile de personal și gestionează resursele umane din cadrul Inspekției;

e) numește în funcții, modifică, suspendă și încetează raporturile de serviciu/muncă, în condițiile legii, ale angajaților din cadrul Inspekției;

f) aprobă regulamentul intern al Inspekției;

g) emite ordine, dispoziții și instrucțiuni în conformitate cu actele normative;

h) aprobă programe de instruire pentru angajații Inspekției;

i) elaborează și prezintă în modul stabilit propuneri de buget fundamentate pe programe;

j) asigură repartizarea alocațiilor bugetare conform clasificății bugetare și le înaintează Ministerului Finanțelor spre aprobare;

k) asumă angajamentele bugetare și efectuează cheltuieli în scopurile și limitele alocațiilor bugetare;

l) asigură gestionarea alocațiilor bugetare și administrarea patrimoniului public în corespundere cu principiile buneii guvernări;

m) soluționează problemele activității organizatorice și financiare ale Inspekției;

- n) acordă grade de calificare angajaților Inspecției;
- o) stimulează și sancționează disciplinar angajații Inspecției conform actelor normative;
- p) semnează corespondența Inspecției;
- q) reprezintă Inspecția în relațiile cu alte autorități publice din țară și din alte state.

(4) Directorul Inspecției are dreptul să delege prin ordin din atribuțiile sale altor persoane cu funcție de răspundere din cadrul Inspecției.

Articolul 13. Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a activității Inspecției

(1) Inspecția se finanțează din bugetul de stat, în limita alocațiilor bugetare aprobate.

(2) Bugetul Inspecției se elaborează, se aprobă și se administrează în conformitate cu principiile, regulile și procedurile stabilite de cadrul normativ în domeniul finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

(3) Bugetul Inspecției și rapoartele privind executarea bugetului, inclusiv privind performanța în cadrul programelor de cheltuieli, se fac publice.

(4) Patrimoniul aflat în gestiunea Inspecției include edificii și construcții, utilaje și mijloace tehnice de instruire, alte bunuri utilizate la executarea atribuțiilor care îi revin.

(5) Inspecția are dreptul să primească în folosință (sau în proprietate), în modul stabilit de cadrul normativ, din partea organelor centrale de specialitate ale administrației publice și autorităților administrației publice locale și din partea structurilor internaționale, obiective pentru amplasarea subdiviziunilor, mijloace de transport, alte tipuri de tehnică și bunuri, necesare pentru executarea atribuțiilor care îi revin.

Capitolul IV

ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII DE INSPECTARE FINANCIARĂ

Articolul 14. Principiile generale de efectuare a inspecției financiare

(1) Inspectarea financiară este o acțiune de control/verificare, în baza principiilor transparenței și legalității, care constată dacă activitatea economico-financiară, operațiunile și tranzacțiile sunt efectuate în conformitate cu prevederile actelor normative.

(2) Obiectul inspecției financiare îl constituie mijloacele financiare publice, patrimoniul public, documentele contabile, actele emise și operațiunile îndeplinite de către entități.

(3) Inspectarea financiară poate fi de următoarele tipuri: complexă, tematică, suplimentară, de contrapunere și repetată. Procedura inspecției financiare constă într-un ansamblu de metode de organizare și desfășurare a inspecției, precum și de acțiuni de valorificare a rezultatelor. Inspectarea financiară poate fi organizată și efectuată prin următoarele metode: analiza economico-financiară, verificarea faptică, verificarea documentară, verificarea completă și verificarea selectivă. Metodele concrete aplicate la organizarea și

efectuarea inspectării financiare sunt reglementate în normele metodologice privind activitatea de inspectare.

(4) Inspectarea financiară se desfășoară:

a) conform programului de activitate elaborat în temeiul analizei riscurilor, în baza solicitărilor, petițiilor și informațiilor, inclusiv parvenite de la autoritățile publice centrale și locale, demersurilor din partea organelor de drept, aprobat de ministrul finanțelor și directorul Inspecției;

b) la solicitarea Aparatului Președintelui Republicii Moldova, deputaților în Parlament, Prim-ministrului și miniștrilor.

(5) În dependență de volumul de lucru și perioada supusă inspectării, se stabilește un termen rezonabil pentru desfășurarea inspectării financiare de 30 de zile calendaristice. Din motive justificate legate de complexitatea inspectării financiare, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile calendaristice, iar în mod excepțional, când se înregistrează cazuri de complexitate deosebită se poate stabili un termen mai mare, care nu va depăși 90 de zile calendaristice.

(6) Acțiunea de inspectare financiară poate fi suspendată ori de câte ori sunt motive justificate pentru aceasta. Perioada suspendării inspectării nu se include în durata efectuării inspectării.

(7) Activitatea financiară poate fi supusă inspectării financiare pentru o perioadă ce nu depășește termenele de păstrare a documentelor contabile stabilite de Organul de stat pentru supravegherea și administrarea Fondului Arhivistic al Republicii Moldova. Perioada supusă inspectării financiare poate fi extinsă în cazul în care Inspecția deține informații ce reflectă efectuarea operațiunilor și tranzacțiilor financiare contrar actelor normative.

Articolul 15. Organizarea activității și desfășurarea acțiunilor de inspectare financiară

(1) Inspectarea financiară se efectuează în baza delegației de inspectare, care include denumirea entității supuse inspectării, motivul și tipul inspectării financiare, tema și perioada supusă inspectării, numele, prenumele inspectorului, funcția deținută, data începerii și data finalizării inspectării. Delegația de inspectare este semnată de către directorul Inspecției sau directorul adjunct, șeful subdiviziunii teritoriale sau adjunctul acestuia.

(2) Activitatea de inspectare financiară reprezintă un proces de verificare a activității financiare a entității supuse inspectării, pentru o anumită perioadă de timp, privind respectarea prevederilor actelor normative.

(3) În cadrul inspectării, constatările se aduc la cunoștință în prealabil persoanelor responsabile ale entității supuse inspectării.

(4) La finalizarea inspectării financiare se întocmește actul de inspectare financiară în care se consemnează rezultatele inspectării. Actul de inspectare financiară se întocmește în două, după caz, în trei exemplare, dintre care un exemplar se înmânează conducătorului entității supuse inspectării, sub semnătură sau prin poștă.

(5) În act se va descrie obiectiv, clar și exact încălcarea actelor normative și/sau a modului de ținere a evidenței contabile, cu referire la documentele de evidență respective și la alte materiale, indicându-se actele normative încălcate.

(6) Până la elucidarea altor aspecte, în cazul necesității de întreprindere a unor măsuri urgente, ce nu suportă amânare, se întocmește actul intermediar. Faptele expuse în actul intermediar se includ în actul de inspectare și sunt parte integrantă a acestuia.

(7) Conducătorul și persoanele cu funcții de răspundere a entității supuse inspectării sunt obligați să semneze actul inspectării financiare, chiar și în cazul dezacordului. În caz de dezacord, este obligat să prezinte în scris, în termen de 15 zile calendaristice, argumentarea dezacordului, anexând documentele de rigoare.

Articolul 16. Realizarea materialelor de inspectare

(1) În dependență de natura iregularităților constatate, Inspecția este în drept să emită decizii de aplicare a sancțiunilor pecuniare, adoptate, după caz, de către conducerea Inspecției/subdiviziunii teritoriale.

(2) În baza actului de inspectare, Inspecția adoptă decizii, emite prescripții care obligă entitatea inspectată de a lichida încălcările constatate, cu informarea Inspecției despre acestea, în termen de 30 de zile calendaristice, iar din motive justificate legate de complexitatea cazului, termenul poate fi prelungit cu cel mult 15 de zile calendaristice, iar în mod excepțional, când se înregistrează cazuri de complexitate deosebită se poate stabili un termen mai mare, care nu va depăși 90 de zile calendaristice. Inspecția este în drept să efectueze inspectări privind executarea prescripțiilor la entitățile supuse inspectării.

(3) Materialele de inspectare în cadrul cărora a fost constatată componență de infracțiune, sunt remise pentru examinare organelor de drept.

(4) După caz, la finalizarea inspectării financiare, Inspecția informează solicitantul despre rezultatele acesteia, precum și entitatea ierarhic superioară.

Capitolul V

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE ANGAJATULUI CU FUNCȚII DE INSPECTARE AL INSPECȚIEI

Articolul 17. Drepturile angajatului cu funcții de inspectare al Inspecției

(1) Angajatul cu funcții de inspectare al Inspecției, în limita împuternicirilor funcției pe care o deține, are dreptul:

a) să verifice la entitățile publice, supuse inspectării financiare documentele privind cheltuielile și veniturile referitoare la tranzacțiile subiectului supus inspectării, precum și documentele ce confirmă disponibilul, intrarea și utilizarea numerarului, imobilizările, după caz, corporale și necorporale, gestionarea patrimoniului, precum și corectitudinea altor operațiuni financiare;

b) să aibă acces liber, în cadrul inspectării financiare, în încăperile, depozitele, spațiile comerciale ale persoanelor juridice și persoanelor fizice, supuse inspectării, indiferent de locul amplasării, cu excepția domiciliului și reședinței;

c) să dispună de acces liber la sistemul computerizat de evidență contabilă și înregistrările financiare ale entității supuse inspectării, să efectueze, în prezența factorilor de decizie ai entității sau a reprezentantului acesteia, iar în

cazul absenței ori refuzului lor, în prezența reprezentantului autorității publice, examinarea acestora;

d) să solicite conducătorilor entităților supuse inspecției financiare inventarierea patrimoniului;

e) să sigileze, în cazul necesității de asigurare a integrității, casieriele, depozitele, arhivele și alte încăperi;

f) să ridice, în condițiile legii, obiecte, documente și dispozitive de stocare a datelor, întocmind procese-verbale de ridicare, cu indicarea listei documentelor și obiectelor ridicate;

g) să solicite și să primească de la persoanele responsabile ale entităților supuse inspecției financiare explicații/informații în scris sau verbale privind aspectele inspectate;

h) să constate contravenții, să încheie procese-verbale, în baza materialelor de inspectare financiară, conform cadrului normativ;

i) să întocmească note de constatare în cazul stabilirii unor înscrisuri care nu sunt reflectate în contabilitate și situațiile/rapoartele financiare ale entității inspectate, care ulterior vor fi incluse în actul de inspectare;

j) să solicite și să primească, în modul stabilit, informația și materialele necesare îndeplinirii obligațiilor;

k) să înainteze propuneri de perfecționare a activității Inspecției;

l) să participe la concursuri pentru ocuparea funcțiilor vacante în cadrul Inspecției;

m) să-și ridice nivelul profesional din mijloacele Inspecției prevăzute în acest scop;

n) să solicite efectuarea unei anchete de serviciu pentru a contesta informațiile care îi lezează demnitatea și drepturile;

o) să utilizeze date cu caracter personal în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(2) Angajații abilitați cu funcții de inspectare financiară își desfășoară activitatea de inspectare în baza delegației Inspecției, în care sunt prevăzute dispoziții privind entitatea, tematica, perioada supusă și termenul efectuării inspecției financiare.

(3) Cerințele legitime ale angajaților abilitați cu funcții de inspectare financiară sunt executorii pentru angajații entității supuse inspecției financiare.

Articolul 18. Obligațiile angajatului cu funcții de inspectare al Inspecției

(1) Angajatul cu funcții de inspectare al Inspecției este obligat:

a) să respecte Constituția Republicii Moldova, prezenta lege și alte acte normative;

b) să asigure respectarea și apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

c) să efectueze inspectări financiare în conformitate cu prezenta lege, cu actele normative și cu normele metodologice, cu întocmirea actelor de inspectare;

d) să respecte Regulamentul de ordine interioară al Inspecției, modul de utilizare a informației de serviciu, instrucțiunile, alte regulamente și acte normative;

e) să execute ordinele și dispozițiile legale ale conducătorilor ierarhic superiori;

f) să respecte Codul de conduită a angajatului abilitat cu funcții de inspectare financiară;

g) să exercite obligațiile, respectând principiile de obiectivitate, independență, profesionalism și integritate;

h) să păstreze secretul de stat, alte secrete apărute de lege și să nu divulge informația care i-a devenit cunoscută în exercițiul funcției, inclusiv informația referitoare la viața personală, la onoarea și demnitatea cetățeanului.

(2) Se consideră a fi în exercițiul funcției angajatul Inspecției care:

a) își îndeplinește obligațiile de serviciu prevăzute de fișa postului, de prezenta lege și de alte acte normative care reglementează activitatea Inspecției;

b) își îndeplinește obligațiile de serviciu în timpul sau, în caz de necesitate stringentă, în afara orelor de program, inclusiv în timpul formării profesionale cu trimitere din partea Inspecției;

c) participă la întruniri, exerciții, competiții și alte activități al căror inițiator ori participant este Inspecția;

d) se află în deplasare de serviciu și execută misiuni de serviciu;

e) îndeplinește alte acțiuni declarate de instanța de judecată ca fiind săvârșite în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(3) Împiedicarea executării obligațiilor de serviciu ale angajaților, inclusiv: ofensarea, amenințarea, împotrivirea, violența, atentarea la viață, sănătatea, demnitatea și averea lor, precum și a rudelor apropiate, în timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu sau ca urmare a acestora, atrage după sine răspunderea prevăzută de cadrul normativ.

(4) Angajații Inspecției nu vor efectua acțiuni în interes personal ce influențează exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin conform legii.

Capitolul VI

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE

FACTORILOR DE DECIZIE AI ENTITĂȚII SUPUSE INSPECTĂRII

Articolul 19. Drepturile conducătorului și a factorilor de decizie ai entității supuse inspectării financiare

Conducătorul și factorii de decizie ai entității supuse inspectării financiare au dreptul:

a) să primească un exemplar al delegației de inspectare;

b) să cunoască tematica inspectării financiare;

c) să cunoască rezultatele preventive ale inspectării financiare până la întocmirea actului de inspectare;

d) să fie informați despre încălcările depistate;

e) să înainteze, în termen de 15 zile calendaristice, dezacord și să solicite motivat revizuirea actului de inspectare;

f) în cazurile în care nu sunt de acord cu sancțiunile pecuniare aplicate, să înainteze contestații, care se examinează de către Inspecție, conform cadrului

normativ.

Articolul 20. Obligațiile conducătorului și ale factorilor de decizie ai entității supuse inspecției financiare

Conducătorul și factorii de decizie a entității supuse inspecției financiare sunt obligați:

a) să asigure angajaților abilitați cu funcții de inspecție financiară accesul liber în încăperi și pe teritoriul entității supuse inspecției;

b) să prezinte, la cererea angajaților abilitați cu funcții de inspecție financiară, documente contabile, registre contabile, rapoarte, bilanțuri contabile și alte acte ce țin de activitatea entității, cu impact financiar, pe suport de hârtie cu semnături confirmative și/sau în format electronic, în cazul în care evidența contabilă se ține computerizat, necesare pentru efectuarea inspecției;

c) în cazul pierderii, sustragerii sau distrugerii documentelor contabile și altor documente ce țin de activitatea entității, precum și în cazul ținerii neconforme a evidenței contabile, să le restabilească, la solicitarea Inspecției, în termen de 3 luni de la data constatării faptului respectiv;

d) să prezinte explicații scrise sau verbale și să ofere informații relevante angajaților abilitați cu funcții de inspecție privind chestiunile abordate în cadrul inspecției;

e) să creeze condiții necesare și, în caz de necesitate, să delege angajați pentru a fi implicați în asigurarea procesului de efectuare a inspecției financiare;

f) să semneze actul de inspecție întocmit de angajații abilitați cu funcții de inspecție;

g) să întreprindă măsuri eficiente privind lichidarea încălcărilor constatate în cadrul inspecției.

Capitolul VII

ANGAJAREA ȘI SERVICIUL ÎN CADRUL INSPECȚIEI

Articolul 21. Angajații Inspecției

În cadrul Inspecției activează funcționari publici, supuși reglementărilor Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2008, personal de deservire tehnică și contractual, care desfășoară activități auxiliare, supus reglementărilor legislației muncii.

Articolul 22. Evaluarea funcționarilor publici

Evaluarea performanțelor profesionale ale funcționarilor publici se realizează conform cadrului normativ în vigoare.

Articolul 23. Răspunderea angajaților Inspecției

(1) Angajații iau decizii, în limitele împuternicirilor, călăuzindu-se de prevederile Constituției Republicii Moldova, ale cadrului normativ în vigoare și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Pentru acțiuni ilegale sau inacțiuni prejudiciabile, angajații Inspecției poartă răspundere disciplinară, materială, civilă, contravențională și penală în conformitate cu cadrul normativ.

Articolul 24. Contestarea acțiunilor angajaților

Contestările acțiunilor întreprinse de angajații Inspecției prin care persoanele fizice sau juridice sunt lezate în drepturile, libertățile și interesele lor legitime sunt examinate și soluționate conform cadrului normativ.

Articolul 25. Drepturile social-politice

(1) Angajații Inspecției se pot asocia și constitui asociații cu caracter profesional, umanitar, tehnico-științific, cultural, religios și sportiv-recreativ, fără a afecta exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(2) Angajații Inspecției au dreptul de a fi aleși în funcții electivă, iar concomitent cu înregistrarea în calitate de candidați, sunt suspendați din funcție pentru perioada campaniei electorale. În cazul alegerii sau numirii într-o funcție de demnitate publică, angajații Inspecției sunt suspendați din serviciu, conform cadrului normativ în vigoare.

Articolul 26. Legitimația de serviciu

(1) Angajatul Inspecției se identifică cu legitimația de serviciu, care are număr de înregistrare. Modelul de legitimație se aprobă de către directorul Inspecției.

(2) Legitimația de serviciu confirmă statutul angajatului Inspecției.

(3) La încetarea raportului de serviciu/contractului individual de muncă, angajatul Inspecției este obligat să predea legitimația de serviciu.

Articolul 27. Stimularea angajaților, sancțiunile disciplinare și încetarea serviciului în cadrul Inspecției

Stimularea angajaților, sancțiunile disciplinare și încetarea serviciului în cadrul Inspecției se efectuează în conformitate cu condițiile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2008 și Codului muncii al Republicii Moldova.

Capitolul VIII PROTECȚIA JURIDICĂ ȘI SOCIALĂ

Articolul 28. Protecția juridică în cadrul Inspecției

(1) Angajatul Inspecției în exercițiul funcțiunii se află sub protecția statului și a legii. Persoana, onoarea și demnitatea acestuia sunt ocrotite de lege.

(2) Pentru a-și apăra drepturile și interesele, angajatul are dreptul să se adreseze în instanță judecătorească.

Articolul 29. Inadmisibilitatea imixtiunii în activitatea angajatului Inspecției

(1) În exercitarea atribuțiilor, angajatul Inspecției se subordonează conducătorilor ierarhic superiori și este obligat să respecte prevederile cadrului normativ și să îndeplinească ordinele și dispozițiile legale ale conducătorilor ierarhic superiori privind activitatea sa profesională.

(2) În caz de primire de la conducătorul ierarhic superior a unor dispoziții

sau indicații ce vin în contradicție cu legea, angajatul Inspecției are dreptul să refuze, în scris și motivat, îndeplinirea acestora, indiferent de faptul dacă dispoziția a fost sau nu formulată în scris. Funcționarul are obligația să aducă această situație la cunoștința conducătorului ierarhic superior al persoanei care a emis dispoziția.

(3) Cerințele angajatului Inspecției adresate cetățenilor și persoanelor cu funcție de răspundere și acțiunile întreprinse de el se consideră legitime atât timp cât organul sau persoana cu funcție de răspundere, împuternicită să exercite controlul asupra activității lui și asupra respectării legalității în timpul acestei activități, nu demonstrează contrariul.

Articolul 30. Garanții sociale

Angajații Inspecției beneficiază de drepturi garantate de către stat conform cadrului normativ în vigoare.

Articolul 31. Concediul în cadrul Inspecției

Funcționarilor publici, personalului de deservire tehnică și contractual din cadrul Inspecției li se acordă concediu conform cadrului normativ.

Articolul 32. Retribuirea muncii în cadrul Inspecției

Salarizarea angajaților Inspecției se efectuează în modul, în condițiile și în mărimile prevăzute de legislația cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

Capitolul IX DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 33. Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea termenului de 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:

- va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea cadrului normativ în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- va asigura revizuirea sau abrogarea de către ministere a actelor normative care contravin prezentei legi.

(3) După intrarea în vigoare a prezentei legi, angajații Inspecției Financiare vor beneficia de toate drepturile și garanțiile salariale dobândite anterior, în conformitate cu cadrul normativ cu privire la sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ la proiectul de lege privind Inspekția Financiară

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului este Ministerul Finanțelor, care are misiunea de realizare a managementului finanțelor publice, de implementare a principiilor de bună guvernare, de elaborare a politicilor publice eficiente în domeniile: *finanțelor publice, datoriei sectorului public, activelor și patrimoniului statului; inspekției financiare; investițiilor capitale publice, contabilității și raportării în sistemul bugetar, achizițiilor publice, asistenței financiare externe, salarizării în sistemul bugetar.*

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de lege și finalitățile urmărite

Proiectul de lege a fost elaborat în scopul executării prevederilor pct.5.2.11 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.636/2019.

Conform prevederilor art. 130 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, formarea, administrarea, utilizarea și controlul resurselor financiare ale statului, ale unităților administrativ-teritoriale și ale instituțiilor publice sunt reglementate prin lege.

Totodată, art. 102 alin. (2) din Constituție, prevede că hotărârile Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor. Astfel, activitatea Inspekției Financiare urmează a fi reglementată prin lege, fapt care va fi realizat odată cu adoptarea acesteia.

Proiectul de lege privind Inspekția Financiară are drept obiectiv crearea unui cadru normativ, care va îmbunătăți și eficientiza funcționalitatea controlului financiar centralizat al Ministerului Finanțelor, precum și va îmbunătăți gestionarea finanțelor și a patrimoniului public, asigurând un management performant prin crearea condițiilor de respectare, de către persoanele cu funcții de răspundere, a reglementărilor în vigoare.

Proiectul de lege stabilește statutul, cadrul juridic, principiile fundamentale de activitate, atribuțiile, drepturile, obligațiile, modul de organizare și funcționare a Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor.

Încălcările cadrului normativ care, în consecință, generează prejudicii statului, ratarea de venituri la buget, utilizarea de mijloace financiare contrar legislației, comiterea de abuzuri, neîntreprinderea măsurilor de către conducătorii entităților inspekate, nu pot fi ignorate și prezintă un factor, care determină modernizarea, intensificarea și înăsprirea activităților de control financiar, precum și acordarea competențelor Inspekției Financiare, reieșind din imperativul timpului, ce condiționează sistemul de control financiar existent, acestea fiind posibile realizate prin adoptarea legii cu privire la Inspekția Financiară.

Sistemul de control necesită soluții echilibrate pentru păstrarea și dezvoltarea funcției de control financiar modernizat, condiționate de însăși schimbările în economie și sistemul bugetar.

Se menționează, că la momentul actual Inspekția Financiară activează în temeiul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026/2010, care nu a fost actualizat și adus în concordanță cu schimbările cadrului normativ, astfel, activitatea Inspekției Financiare urmează a fi modernizată și optimizată și va fi desfășurată în baza

legii adoptate, iar conform acesteia, Inspekția, prin activitatea sa, va proteja interesele financiare ale statului, va pune accentul pe gestionarea conformă a fondurilor și patrimoniului public.

Astfel, prin legea care urmează a fi adoptată, Inspekției Financiare, i se va acorda dreptul să adreseze în instanța de judecată acțiuni în apărarea intereselor statului, în cazul în care entitățile publice supuse inspekției nu vor întreprinde măsuri necesare în rezultatul inspekțiilor efectuate, fapt care va contribui la lichidarea încălcărilor depistate și, în ultimă instanță, la recuperarea prejudiciilor cauzate statului.

Suplimentar, având în vedere faptul că, potrivit prevederilor din pct.2 subpunctul 4) din Regulamentul cu privire la mecanismul desemnării procentuale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1286/2016, Inspekția Financiară efectuează controlul utilizării sumelor de desemnare procentuală și atrage la răspundere beneficiarii care au încălcat regulile de utilizare a acestora, prin proiectul de lege propus se urmărește abilitarea Inspekției cu o nouă atribuție de control al utilizării sumelor de desemnare procentuală, întru asigurarea protejării intereselor financiare ale statului și aplicării corecte și uniforme a cadrului normativ.

Adoptarea legii propuse va crea posibilității de încasare suplimentară a sumelor, majorând veniturile la buget, de gestionare eficientă a fondurilor publice în rezultatul contracarării abuzurilor și fraudelor.

Ținem să menționăm că, implementarea prevederilor legii va duce la consolidarea răspunderii manageriale pentru gestionarea optimă a resurselor bugetului public național, în special, ale entităților publice, pe baza principiilor bunei guvernări, prin implementarea sistemului performant de management financiar și control public intern.

Totodată, Ministerul Finanțelor, în virtutea funcțiilor administrate, fiind responsabil de elaborarea, executarea și raportarea bugetului, are necesitate de control financiar și este interesat în consolidarea mecanismelor eficiente de control.

3. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Armonizarea cadrului normativ în concordanță cu legea respectivă și abrogarea Hotărârii Guvernului nr.1026/2010 privind organizarea activității de inspekție financiară (publicată în Monitorul Oficial nr. 221-222/1151 din 09.11.2010).

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prezentului proiect de lege nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

**Viceprim-ministru,
Ministru al Finanțelor**

Serghei Pușcuța

MD-2005, mun.Chișinău, str.Constantin Tănase, 7
www.mf.gov.md, tel.(022) 26-26-00, fax 022-26-25-17

06.08.2020 nr. 04-03/647

La nr. _____

Cancelaria de Stat

CERERE

privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la Inspekția Financiară
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Finanțelor
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul este elaborat în vederea executării pct.5.2.11 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.636/2019
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Cancelaria de Stat Ministerul Economiei și Infrastructurii Ministerul Justiției Centrul Național Anticorupție
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Andrei Balan, Șef Direcție expertiză juridică, tel. 022 26 28 88, e-mail: andrei.balan@mf.gov.md
7.	Anexe	1. proiectul hotărîrii Guvernului 2. proiectul de lege 3. nota informativă
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	

Viceprim-ministru,
Ministru al Finanțelor

Serghei PUȘCUȚA